

ZLATÝ ZÁCHRANÁŘSKÝ KŘÍŽ 18.ROČNÍK ZA ROK 2016

"Záchranářství je stav mysli"

1A. Záchranářský čin laiků

subkategorie dospělých

Zlatý záchranářský kříž

Záchrana muže z hořícího auta

Dne 16. července 2016 v ranních hodinách cestovala osobním vozidlem **Jana Balcárková** po silnici mezi obcemi Králová a Červenka na Uničovsku. Když se blížila k zatáčce, z protisměru vyletěl osobní vůz. Řidič situaci nezvládl, jeho vozidlo se několikrát přetočilo přes střechu a zůstalo stát částečně na komunikaci, částečně v příkopu. Paní Balcárková neváhala, doběhla k havarovanému autu, které bylo hodně zdemolované, ale naštěstí přední dveře zůstaly otevřené. Zadní část vozidla začala hořet a plameny se postupně přesouvaly dovnitř. Řidič bezvládně ležel na sedačce. Paní Balcárková ho za oblečení několika pokusy vytáhla ven. Ve chvíli, kdy volala na zdravotnickou záchrannou službu, auto explodovalo. Poté k nehodě přijeli další řidiči, kteří podle pokynů operátorky tísňové linky muže resuscitovali a spolu s paní Balcárkovou se snažili zastavit krvácení až do příjezdu posádky zdravotnické záchranné služby. Svým rychlým, rozhodným a odvážným jednáním paní Balcárková mladému řidiči bezpochyby zachránila život.

1A. Záchranářský čin laiků

subkategorie dospělých

čestné uznání

Záchrana tří dětí u dopravní nehody

Dne 20. června 2016 došlo u obce Čakov na Českobudějovicku k dopravní nehodě osobního automobilu. Ve voze, který vyjel ze silnice a následně narazil do stromu, cestovaly 4 osoby – řidič a tři děti. Dříve než dorazily všechny složky integrovaného záchranného systému, přijeli k nehodě bezprostředně **manželé Hromadovi**. Neváhali a okamžitě se pustili do záchrany.

Paní **Lenka** ošetřovala zejména dvě nejvíce zraněná děvčata. Její první pomoc spočívala především v zastavování krvácení z proražené lebky u jedné zraněné a ošetřování dalších otevřených krvácejících ran a zlomenin u obou dívek. Nezanedbatelná byla i její psychická pomoc, kterou paní Lenka Hromadová všem zraněným poskytovala.

Při záchrane jí pomáhal manžel **Miroslav**, který silou vypáčil dveře havarovaného auta, aby mohli všechny zraněné vyprostit. Podařilo se mu také vytrhnout jednu ze sedaček vozu, kterou pak s manželkou použili jako podložku pro ošetření.

Vysokou profesionalitu pomoci ocenili i samotní hasiči a zdravotníci ZZS, kteří mohli navázat na jejich prvotní zásah.

Její čin je o to víc obdivuhodný, že jej vykonala již v pokročilém stupni těhotenství. Neváhala, vlezla do havarovaného auta zadním oknem a i to, že mohla ohrozit sebe nebo své dítě, jí nezabránilo pomoci jiným.

Další skutečností, která vyzdvihuje statečnost manželů Hromadových, bylo to, že když k nehodě přijeli, byl s nimi v autě jejich malý syn. Ani jeho přítomnost či strach o něj nebyla pro ně překážkou jít zachraňovat.

1B. Záchranářský čin laiků

subkategorie děti a mládež do 18 let

Zlatý záchranářský kříž

Přivolání pomoci

Sedmiletá **Barbora Formánková** se dvěma sestrami a matkou měly cestou do školy autonehodu.

Barbora dokázala z auta pomoci sestrám a připoutala pozornost kolemjedoucího vozidla máváním čepice, čímž dokázala přivolat pomoc. Oceňujeme, že děvče nezpanikařilo a aktivně se snažilo rodině pomoci.

2. Záchranářský čin profesionálů jednotlivců

Zlatý záchranářský kříž

Poskytl pomoc dvakrát za sebou

První událost se stala 10. ledna 2016 při výkonu služby. **Prap. David Džoganov** byl vyslán spolu se svým kolegou do obce Rakvice, kde v rodinném domku zkolaboval 77letý muž. Hlídka našla v pokoji ležícího muže v bezvědomí a vedle něj stála rozrušená manželka.

Prap. David Džoganov neváhal a okamžitě začal provádět první pomoc. Nepřímou masáží srdce se snažil muže oživit, a to až do příjezdu záchranné služby. Když si následně lékař muže v bezvědomí převzal, kolegové mu byli nadále nápomocní a především prap. Džoganov prováděl nepřímou masáž srdce dál, a to až po nezbytně nutnou dobu. Asi po 45 minutách začal muž dýchat sám a následně byl převezen záchrannou službou do nemocnice.

Svoji obětavost prokázal David Džoganov také v době svého volna, a to jen o tři dny později. Když 13. ledna 2016 projížděl obcí Březí, kde bydlí, všiml si, že z jednoho rodinného domu stoupá kouř ze střechy. Okamžitě s vozidlem zastavil, neboť dle místní znalosti věděl, že zde bydlí starší paní. Podařilo se mu vniknout dovnitř a 77letou seniorku, která si požáru nevěšmla, vyvedl ven. V uvedenou dobu již začaly padat žhavé kusy části střechy a dům byl značně zakouřen. Svým pohotovým jednáním tak přispěl k záchraně dvou životů.

3. Záchranářský čin profesionálního týmu

Zlatý záchranářský kříž

Dopravní nehoda kamionu

V pondělí 31. října 2016 obdrželo operační středisko tísňové linky 112 informaci o vážné dopravní nehodě kamionu s následným požárem na hlavním tahu mezi Hlubokou a Loučímí na Domažlicku. Poplach byl vyhlášen jednotkám **HZS v Domažlicích a v Klatovech a současně i dobrovolným hasičům ve Kdyni.**

Kamion převážející kulatinu se převrátil do příkopu a po boku setrvačností ujel ještě několik metrů, než se úplně zastavil. Návěs zablokoval silnici v celé její šířce. Řidič zůstal ve zdemolované kabině zaklíněný a zavalený zeminou, co hrnul kamion před sebou. Kamion následkem nehody začal navíc hořet. Převážená kulatina se rozvalila do okolí.

Požár se naštěstí podařilo zlikvidovat řidičům, kteří jeli kolem, dvěma práškovými hasicími přístroji ještě v jeho počátku. U nehody zastavil i řidič nákladního auta **Robert Ondruch**, který zajel na louku, hydraulickou rukou odstranil vyvalenou kulatinu a pomohl hasičům s manipulací havarovaného vozu při vyprošťování řidiče. Velkou měrou se všichni tito náhodní svědci zasloužili na záchraně lidského života.

Když přijeli hasiči na místo události, byly řidiči vidět pouze prsty jedné ruky. Ihned mu odkryli hlavu, aby mohl dýchat. Další vyprošťování bylo velmi náročné z důvodu velmi stísněného přístupu ke zraněnému s minimální možností manipulace s havarovaným vozidlem. Přestože hasiči postupovali rychle, protáhlo se na více jak hodinu. Všichni hasiči, kteří byli na místě, nepřetržitě pomocí hydraulického zařízení rozstřihávali kabinu a zároveň odstraňovali opatrně z řidiče hlínu. Řidič i přes veškeré utrpení zůstal při vědomí a statečně bojoval. Pár minut po jedné hodině hasiči předali řidiče na lehátko lékařům LZS a ZZS. Do nemocnice byl přepraven letecky. O týden později byl řidič propuštěn z nemocnice domů a kromě nateklé nohy zcela v pořádku.

4. Nejkurioznější záchranářský čin

Zlatý záchranářský kříž

Vyproštění uvízlé lodi v Drážďanech

Vzhledem k délce vodních cest pro nákladní přepravu v ČR a hustotě provozu na těchto cestách jsou u nás nehody velkých plavidel poměrně ojedinělým jevem. Jinak tomu bylo na Labi jen

několik říčních kilometrů za našimi hranicemi, kde v rozmezí čtvrt roku uvázly hned dvě české nákladní lodě. Ta první zůstala po najetí na mělčinu pod Mariánským mostem v Drážďanech koncem prosince 2015, k jejímu vyproštění však stačily remorkér, tlačné lodě a dočasné zvýšení hladiny způsobené úmyslnou vlnou „poslanou“ českými vodohospodáři. To o necelé tři měsíce později, kdy u Albertova mostu uvízla další česká loď, byla situace podstatně komplikovanější.

Lod' totiž zůstala opřena o mostní pilíře napříč korytem Labe, vodní tok tlačil do jejího boku a komplikoval vyproštění, které nakonec trvalo několik dní. Nejprve se o to pokoušely vlečné remorkéry, které však byly neúspěšné a proto bylo rozhodnuto o přeložení nákladu a odlehčení lodi. Nejprve byla přepravovaná sůl odsávána pomocí sacího bagru, jeho hadice se však díky vlhkosti velice rychle solí ucpávaly a proto na místo doplula loď, na níž se sůl postupně přeložila. Již během překládky materiálu bylo rozhodnuto, že s následným pokusem o vyproštění pomohou dva vyprošťovací tanky **Záchranného útvaru HZS ČR**. Tyto vyprošťovací tanky jsou určeny manipulaci s těžkými břemeny a poradí si i s náročným terénem.

V pondělí 21. března ihned o půlnoci vyrazila jednotka s veškerou technikou do Drážďan, kde postupně připravila vše potřebné k plánovanému vyproštění. Došlo k ustavení a „zakotvení“ obou vyprošťovacích tanků, přičemž každý byl na jednom z břehů řeky Labe. Dále k natažení lan navijáků až k přídi nákladní lodi a jejich připevnění. V mezidobí dorazil i remorkér Beskydy, který byl pomocí tažného lana rovněž uvázán k přídi lodi Albis. Po vzájemném poučení a domluvě všech zúčastněných došlo k uzavření obou nábřeží, jelikož celá akce přilákala spoustu diváků. Samotné vyprošťování bylo započato chvíli před polednem a oběma tankům s remorkérem se bez zjevných problémů podařilo nejprve vytočit příď lodi proti proudu Labe a potom ji odtáhnout do nejbližšího přístaviště. Celá akce se obešla bez komplikací a škod na mostě, lodi či zasahující technice.

5. Humanitární čin mimo území ČR v letošním roce nebyla cena udělena

6. Vyjimečný přínos pro záchranářství Zlatý záchranářský kříž

Doc. Ing. Miloš Zeman, CSc., plukovník ve výslužbě

Pan doc. Miloš Zeman se narodil 24. ledna 1927 ve Zvolenu. Po maturitě v roce 1946 byl přijat na bývalou dvouletou Vojenskou akademii v Hranicích. V roce 1948 byl vyřazen jako poručík a poté působil na různých funkcích v armádě. Po založení chemického vojska se stal jeho příslušníkem v roce 1951. Po dobu 40 leté služby se nadále 20 let zabýval plánováním, organizací, řízením a prováděním výchovy mladých důstojníků chemického vojska a později studentů PGS na Vojenské akademii v Brně.

Kromě toho zastával řadu významných štábních a velitelských funkcí na Ministerstvu národní obrany – Správě chemického vojska v Praze, byl zástupcem velitele pluku chemické ochrany v Liberci a náčelníkem chemického vojska 1. armády v Příbrami. Jeho vojenská kariéra byla zakončena v roce 1987 ve funkci náčelníka katedry chemického vojska na Vojenské akademii v Brně.

Bezprostředně po odchodu do důchodu dostal nabídku od tehdejšího náčelníka štábu civilní obrany, aby ve funkci pracovníka Krajského štábu civilní obrany v Brně pomohl při koordinaci a zpracování plánu ochrany obyvatelstva v zóně havarijního plánování jaderné elektrárny Dukovany. Po vypracování tohoto plánu dostal pokyn, aby se zabýval krizovým řízením při odstraňování následků mimořádných událostí. Později se spolupodílel na vypracování návrhu organizační struktury IZS Jihomoravského kraje. Po přechodu civilní obrany/ochrany pod hasičský záchranný sbor a následně v roce 2002 dostal od tehdejšího ředitele Ústavu chemie a technologie ochrany životního prostředí, Fakulty chemické na Vysokém učení technickém v Brně nabídku na vypracování vysokoškolského studijního programu „Ochrana obyvatelstva“. Po získané akreditaci se dál zabýval přípravou akreditovaného celoživotního vzdělávání v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva.

Celoživotně se tak významně podílel na výchově a vzdělávání celé řady odborníků v oblasti vojenské chemie a v posledních dvou dekádách svého aktivního působení především v oblasti

ochrany obyvatelstva, krizového řízení a havarijního plánování. Publikoval celou řadu odborných skript a jiných cenných a významných odborných publikací, odborných článků a statí.

7.1. Cena časopisu RESCUE report

čestné uznání

Pomáhající pejsek Malina

Malina je čtyřletá kříženka malého vzrůstu, které se ujala **Zdeňka Koldová** v roce 2012. Fena pocházela z nevyhovujících podmínek. Byla týrána - přišla o levé oko, a trpí poudrazovou epilepsií. Bála se všeho a všech, a svůj strach dávala najevo kousáním. Po třech letech převýchovy u své nové paničky se z ní stal vyrovnaný pes. Paní Zdeňka trpí diabetem a mívá časté skryté záchvaty hypoglykemie a hyperglykemie, které se snažila Malinu naučit rozpoznávat. Vzhledem k oboustranné empatii a vzájemné důvěře se to povedlo a fenka umí záchvat předvídat. Je schopna záchvat v předstihu signalizovat (štěkáním, skákáním a olizováním těla a obličeje). Panička také trpí slepotou, Malina ji pomáhá se pohybovat v prostředí, které nezná a kompenzuje tak její zrak. Také se z ní stal psí terapeut, složila zkoušky a provádí canisterapii. Pravidelně dochází také do domova pro seniory. Díky Malině je panička částečně soběstačná, nepotřebuje doprovod a protože pozná záchvat, nebyla dlouhodobě hospitalizována v nemocnici.

Svou paničku Malina zachránila již několikrát, nejen v roce 2016, ale naposledy i nyní, v roce 2017 svým hlasitým štěkotem, kterým signalizuje u majitelky klesající nebo příliš vysokou hladinu glukózy a možné riziko kolapsu. Je vlastně takovým záchranářem na plný úvazek, 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Doslova je andělem strážným v psí duši. Nesmírně zajímavý je fakt, že unikátní schopnosti pejska rozvinula majitelka bez profesionální pomoci vlastním výcvikem. Malinin pohnutý osud a také osud její majitelky nám ukazují, že záchranářem se zcela výjimečnými schopnostmi a dovednostmi se může stát i čtyřnohý přítel, který sám byl také zachráněn a dostal svou druhou životní šanci. Panička tvrdí, že je to její strážný anděl a byly si obě souzeny.

9.1. Cena generálního ředitele HZS ČR

Záchrana zavalených osob

Příslušníci jednotky Hasičského záchraného sboru, požární stanice Hodonín a letečtí záchranáři Hasičského záchraného sboru Jihomoravského kraje byly vyslány k záchraně dvou zavalených mladistvých osob do obce Dubňany dne 6.10.2016. Průzkumem na místě události zjištěno, že se jedná o pád železobetonového stropu a části nosného zdiva rozestavěné budovy. Pod sutinami vizuálním průzkumem lokalizovány dvě zavalené osoby, z nichž jedna komunikovala. Osoby byly zavalené železobetonovými nosníky.

Při vstupu příslušníků jednotky požární stanice Hodonín do místa zásahu došlo k sekundárnímu zřícení uvolněných železobetonových stropních desek. Hrozilo další zřícení staticky nestabilních konstrukcí a ohrožení na životě zasahujících příslušníků.

Příslušníci obou jednotek provedli pomocí minimální stabilizační sady PARATECH a dřevěných prvků stabilizaci staticky nestabilní oblasti. Následně provedli přípravu na vyproštění první zavalené osoby nasazením vysokotlakých zvedacích vaků.

Zhruba po 40-ti minutách byla první osoba vyproštěna a předána do péče ZZS. Po dalších dvaceti minutách bylo vyproštěna i druhá osoba, u které bohužel musel lékař konstatovat smrt.

Svým konáním zachránili život šestnáctiletému chlapci.

10.1. Cena policejního prezidenta

Zastavení tepenného krvácení

Tři policisté se dne 19. 8. 2016 vraceli v 18 hodin z výkonu služby na státní hranici s Německem. V Chebu dojeli nákladní vozidlo, které zastavilo před kruhovým objezdem. Po chvilce se rozjelo ale na kruhovém objezdu v tu chvíli byla cyklistka, kterou nákladní vozidlo srazilo a přejelo.

Prap. Miloslav Kozák volal rychlou záchranou službu a jeho dva kolegové vyběhli z vozidla ke zraněné ženě, aby zjistili, jaká je situace a její zdravotní stav. Miloslav Kozák během několika

následujících sekund vyndal lékárníčku z vozidla a běžel ženě poskytnout první pomoc. Žena byla pod nákladním vozidlem, utrpěla devastující zranění, měla amputovanou nohu a tepenně krvácela. Policista Kozák musel vlézt pod nákladní vozidlo a zaškrtit ženě dolní končetinu, aby nevykrvácela. Duchapřítomně zareagoval na nastalou situaci, pokud by to neudělal, žena by do příjezdu rychlé záchranné služby vykrvácela.

SIVILIANIA s. r. o., redakce RESCUE reportu, Lidická 51, 602 00 Brno, kontaktní osoba: Kateřina Budíková, tel.: 774 615 139, E-mail: media@siviliana.cz